

ZŠ a MŠ Myslejovice, okr. Prostějov, příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ZPRACOVALA: MGR. KATEŘINA ELIAŠOVÁ

2014

1. ÚVOD

Problematika rizikového chování dětí je celospolečenským problémem. Zneužívání drog, šikana a jiné projevy rizikového chování se dotýkají dětí, které navštěvují základní školu.

Důležité je zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o problematice všech projevů rizikového chování podaných přiměřeně k jejich věku a na toto téma s nimi mluvit i na neformální úrovni.

Naše škola připravila a realizuje komplexní, dlouhodobý program prevence rizikového chování a zahrnuje do něj co nejvíce spolupracujících složek, včetně rodičů.

2. CÍLE PROGRAMU

Prevence rizikového chování dětí v působnosti naší školy je zaměřena na:

A. Předcházení rizikovým jevům v chování žáků:

- drogové závislosti, alkoholismus a kouření, a onemocnění HIV/ AIDS a další infekční onemocnění související s užíváním návykových látek
- virtuální drogy (počítače, televize, video, internet)
- šikanování a ubližování, kyberšikana
- vandalismus a další formy násilného chování
- záškoláctví
- krádeže osobních věcí
- rasismus, xenofobie, extremismus, antisemitismus

- kriminalita a delikvence
- patologické hráčství (gambling)
- poruchy příjmu potravy
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě

B. Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy (bulimie, anorexie)
- domácího násilí

Další cíle:

- dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování
- systematická výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností
- začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence
- aktivní spolupráce s rodiči žáků a dalšími organizacemi podporujícími prevenci

3. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE

Na realizaci preventivního programu školy se podílejí všichni zaměstnanci školy.

Ředitelka školy

- zodpovídá za realizaci preventivního programu
- je součástí preventivního týmu
- jedná s rodiči žáků

Školní metodik prevence

- sestavuje MPP
- spolupracuje s vedením školy, ostatními pracovníky školy, PPP, psychology a dalšími organizacemi, institucemi a odborníky
- mapuje výskyt rizikového chování ve škole
- řeší a eviduje rizikové chování ve škole
- zajišťuje a koordinuje preventivní aktivity a programy prevence pro žáky
- poskytuje materiály a informace všem učitelům a rodičům k dané problematice

Třídní učitel žáka

- mapuje vztahy žáků v třídním kolektivu

Preventivní tým

- šetří rizikové chování žáků, dodržuje postupy platné pro naši školu
- řeší situaci s třídním kolektivem
- jedná s rodiči žáků
- jedná s Policií ČR, PPP, orgánem sociálně-právní ochrany dětí, psychologem, dětskou lékařkou

4. KONKRÉTNÍ AKTIVITY PODPORUJÍCÍ PRIMÁRNÍ PREVENCI

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- akce zaměřené na zvýšení právního vědomí – spolupráce s Policií ČR
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu apod.
- věnovat i nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření
- dovednost volby správné životosprávy – poruchy příjmu potravy – mentální anorexie, bulimie
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie – dokumentární filmy, reflexe
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, projektových dnů, dodržováním tradic školy
- účast v literárních, výtvarných, sportovních soutěžích

5. AKTIVITY PRO ŽÁKY

1. až 3. ročník

Návykové látky – cigarety, alkohol, léky ,drogy

- základní pojmy
- poškozování zdraví
- odmítání drogy, nácvik – říkat NE! NECHCI!

Zdravý životní styl

- zdravé jídlo
- pohyb
- odpočinek

Zdravé vztahy

- kamarádství
- osobní bezpečí – ubližování, šikana
- kde hledat pomoc – učitelé, rodiče, linky bezpečí
- sebedůvěra

4. až 5. ročník

Návykové látky

- cigarety, alkohol, léky,drogy
- rizika zneužívání návykových látek (zdravotní a sociální rizika)

- nácvik odmítání drog

Zdravý životní styl

- výhody zdravého člověka
- činnosti vedoucí ke zdraví
- prosazování zdravého životního stylu ve škole

Zdravé vztahy

- ve škole, v rodině, ve společnosti
- odmítání ubližování, šikany
- osobní bezpečí – vědět, kde najít pomoc – učitelé, rodiče, linky důvěry, schránka důvěry
- sebepoznání, sebedůvěra – posilování praktickým nácvikem
- koordinovat vztahy ve třídě – sociometrie
- odmítat poškozování věcí, vandalismus

Výchova k rodičovství

- ohleduplnost k ženám a dívkám
- ochrana vlastního zdraví před zneužitím
- funkce rodiny

6. ZNALOSTNÍ KOMPETENCE ŽÁKŮ

1. až 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog a léků
- znají jednotlivé způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a vědomosti o zdravém životním stylu
- odmítají všechny formy násilí, ví, kde hledat pomoc

4. až 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako o základní lidské hodnotě
- znají vhodné činnosti denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- umí komunikovat se službami poskytující poradenskou pomoc
- umí pojmenovat mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že jsou porušována jeho práva
- mají povědomost o tom, že jednání ohrožující druhé je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

7. JEDNORÁZOVÉ AKTIVITY, TRADICE NAŠÍ ŠKOLY

Důležitým výchovným prvkem jsou tradice naší školy, v nichž chceme vychovávat a vzdělávat žáky.

Tradice naší školy:

- dny otevřených dveří při různých příležitostech
- zápis dětí do prvních tříd
- Mikulášská besídka
- vánoční besídka pro rodiče a přátele školy
- karneval pro žáky
- slavnostní rozloučení s žáky pátého ročníku
- vánoční jarmark
- vánoční tvořivá dílna
- školní výlet
- projektové dny
- výtvarné soutěže a výstavy na dané téma
- Drakiáda
- Halloween
- Světluškový průvod

Neméně důležitým prvkem je školní prostředí, ve kterém žáci tráví hodně času. Škola je průběžně modernizovaná, vybavovaná, aby se v ní žáci cítili co nejlépe.

Žáci se podílejí na tvorbě prostředí, na jeho výzdobě, udržování pořádku. Jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti, dostávají prostor k vlastní realizaci svých

nápadů při výzdobě školy, třídy. Žáci si sami stanovili pravidla chování mezi sebou a pokusí se je dodržovat.

8. METODY PRÁCE

V rámci výuky budou kromě tradičních metod využívány také další metody, které se osvědčily. Výchova ke zdravému životnímu stylu bude prolínat mezipředmětově.

PŘÍKLADY POUŽÍVANÝCH METOD

- výklad (informace)
- samostatné práce (výtvarné práce, koláže, slohové práce na dané téma, referáty, informace z tisku, projekty...)
- přednášky, besedy s učitelem, pozvanými odborníky
- diskuse, vyjadřování a obhajování vlastního názoru
- situační hry, hraní rolí, sociální hry
- trénování odmítání nabídky drog
- párová a skupinová práce ve třídě
- nácvik verbální a neverbální komunikace
- výtvarné soutěže na téma: zdravá výživa, práva dítěte
- vytvoření vlastních pravidel žáků pro soužití ve třídě
- vytvoření důvěry mezi žáky a mezi žáky a učiteli
- umožňovat žákům zažívat úspěch, radost, vítězství
- skupinová práce ve třídě i napříč třídami

8.1 JEDNORÁZOVÉ PŘÍLEŽITOSTNÉ AKCE

- návštěva Ekocentra Iris
- ukázky fungování zásahových vozidel 1. pomoci
- besedy s požárníky, policisty
- kulturní akce

8.2 DALŠÍ AKTIVITY ŠKOLY

Učitelé, rodiče a žáci byli seznámeni s Minimálním preventivním programem a postupem řešení vyskytujícího se rizikového chování žáků ve škole.

Ve škole funguje schránka důvěry, do níž mohou žáci dávat své dotazy nebo informace. Žáci ví, že do schránky má přístup školní metodička prevence a bude s nimi o jejich problémech diskutovat.

Pravidelně je vyhodnoceno využívání této nabídky a podle výsledku jsou připravena další opatření, nabídky, možnosti.

Žáci jsou zvyklí řešit své problémy s metodičkou prevence i výchovnou poradkyní aktuálně a kdykoliv. Ve škole je vedena kronika o veškerém dění na škole. O veškerém dění ve škole informují školní webové stránky.

8.3 RODIČE

Na naší škole pracuje rada rodičů, spolupracuje s vedením školy.

Škola nabízí a pořádá pro rodiče:

- výstavky prací dětí
- pravidelný styk třídního učitele s rodiči
- besídky pro rodiče
- dny otevřených dveří
- slavnostní zápis dětí do první třídy
- spolupráce s místními organizacemi
- zájmové akce společné pro děti a rodiče
- na začátku školního roku jsou rodiče informováni o možnosti seznámení se školním řádem, Minimálním preventivním programem, s řešením rizikového chování ve škole

8.4 ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ

Školní řád zakazuje žákům školy používání návykových látek ve škole i mimo školu.

Školní řád vymezuje dále i pravidla chování ve škole i zacházení se školním zařízením. Na tvorbě školního řádu se žáci sami podíleli.

Žáci jsou se školním řádem seznámeni vždy na začátku školního roku a dále i v průběhu školního roku.

Rodiče žáků jsou písemnou formou seznámeni s opatřeními školy vůči ničení školního zařízení apod.

Škola má vypracovaný postup pro řešení šikany, výskytu návykových látek, záškoláctví, krádeží a vandalismu. Rodiče jsou písemně informováni na začátku školního roku. Žáci jsou informováni svými třídními učiteli a ŠMP.

V případě, že se ve škole vyskytnou žáci, kteří jsou podezřelí ze zneužívání návykových látek nebo jiných nežádoucích jevů je přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem - podle zjištěných informací následuje spolupráce s rodinou, popř. doporučení kontaktu s odborníky
- šetření přestupku, zvolení trestu
- v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
- následná péče o provinilé žáky, případně jejich oběti

9. ZÁVĚR

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho učitelé, žáci, rodiče, odborníci. Jeho efektivitu je možno zjistit mnohdy, až žáci opustí školu a dokáží, že se umí uplatnit v konkurenční společnosti svých vrstevníků bez různých „berliček“. Je velice těžké měřit efekt našeho preventivního působení bez pozdějších informací o žácích. Každý žák má jiné životní zkušenosti a působí a platí na něho něco jiného. Program je sestaven a realizován tak, aby respektoval i tato fakta.

Naší snahou a přáním je co nejvíce žáků vybavit schopností, vůlí a rozumovými předpoklady ubránit se bezohledným negativním psychologickým vlivům a nátlakům nejrůznějších part, sekt i jednotlivců, všem návykovým látkám a rizikovému chování v celé šíři.

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Školní program proti šikanování vychází z následujících dokumentů:

- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č.j. 21291/2010-28.
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.
- Metodický pokyn Ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. 22294/2013-1.

Tvorba a realizace: všichni pedagogičtí pracovníci ZŠ a MŠ Myslejovice

Zodpovídá: ředitelka školy

Koordinace a sestavení: školní metodik prevence

CHARAKTERISTIKA ŠIKANOVÁNÍ

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Za šikanování se nepovažuje škádlení a agrese, která nemá znaky šikanování (opakování, záměrnost atd.), například, když se tzv. „poperou“ dva přibližně stejně silní žáci.

ODPOVĚDNOST ŠKOLY CHRÁNIT DĚTI PŘED ŠIKANOU

Škola má jednoznačnou odpovědnost za svoje žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Z tohoto důvodu pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předchází, jeho projevy neprodleně řeší a každé jeho oběti poskytne okamžitou pomoc.

ŠKOLA MÁ OHLAŠOVACÍ POVINNOST PŘI VÝSKYTU ŠIKANY V NÁSLEDUJÍCÍCH PŘÍPADECH:

- dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR
- dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí
- škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že ohrožuje svým chováním samo sebe

Školní program proti šikanování je nejúčinnějším způsobem, jak ochránit děti před šikanou. Zahrnuje v sobě metody řešení a další opatření zaměřená přímo na nápravu šikanování. Navazuje na všeobecnou prevenci rizikového chování ve škole a tedy na školní MPP.

ZÁKLADNÍ KOMPONENTY ŠKOLY PRO ŘEŠENÍ ŠIKANY

1. zmapování situace ve škole – analýza a evaluace
2. motivování pedagogů pro účinnou prevenci i řešení šikany
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů v oblasti prevence šikany
4. ustanovení preventivního týmu (výchovné komise): ředitelka školy, třídní učitel, školní metodik prevence
5. společný postup při řešení šikanování (dva základní scénáře)
6. primární prevence v třídních hodinách
7. primární prevence ve výuce

8. primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování
9. ochranný režim (demokraticky vytvořený smysluplný školní řád, účinné dohledy učitelů)
10. školní poradenské služby poskytované metodikem prevence
11. spolupráce se specializovanými zařízeními (PPP, SVP, orgán sociálně-právní ochrany dětí, Policie ČR, speciální pedagogové, psychologové, pediatr)

POSTUP ŘEŠENÍ PŘI VÝSKYTU ŠIKANY VE ŠKOLE

Školní metodik prevence po konzultaci s preventivním týmem, rozhodne, zda řešení zvládne škola sama nebo si povolá odborníka specialistu. Z tohoto důvodu má škola vypracované dva scénáře pro řešení šikany.

První scénář je určen pro řešení počáteční obyčejné šikany. Důvodem je fakt, že těchto obyčejných počátečních šikan je nejvíce a tvoří obrovské podhoubí pro rozbušení pokročilých a neobvyklých šikan. Druhý scénář je určený k řešení výbuchu skupinového násilí, tzv. školního lynčování. V tomto případě nelze čekat na odborníka-specialistu, protože je oběť ohrožena bezprostředně na zdraví a později je většinou nemožné případ vyšetřit. Škola proto nejprve zakročí sama, vyřeší akutní problém a později jej řeší za pomoci odborníka.

SCÉNÁŘ PRO OBYČEJNOU POČÁTEČNÍ ŠIKANU

1. odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany
2. rozhovor s informátory a oběťmi
3. nalezení vhodných svědků
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory)
5. ochrana oběti
6. předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
 - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)

realizace vhodné metody:

1. metoda usmíření
2. metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)
3. třídní hodina:
 - efekt metody usmíření
 - oznámení potrestání agresorů
 - rozhovor s rodiči oběti
7. třídní schůzka
8. práce s celou třídou

ZÁKLADNÍ KRIZOVÝ SCÉNÁŘ PRO VÝBUCH POKROČILÉ ŠIKANY

Poplachový plán pro tzv. školní lynčování

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

1. zalarmování pedagogů a informování vedení školy
2. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi
3. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
4. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování

1. rozhovor s obětí a informátory
2. nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků
3. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
4. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)

D. Léčba

- metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ

1. Škola použije pro zastavení násilí agresorů běžná, ale i mimořádná nápravná opatření:

- výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy) snížení známky z chování
- ředitelka školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu
- ředitelka školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu

2. Dále pracujeme s agresorem (vedení k náhledu na vlastní chování, motivy apod.) i s obětí šikany. V případě potřeby doporučíme zákonnému zástupci péči dítěte v PPP nebo jiných odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

3. Pro nápravu situace ve skupině vždy pracujeme s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina či menšina) apod.

4. Při nápravě šikanování bude situace projednaná s rodiči agresora i oběti, vždy odděleně. Jednání s rodiči budou přítomni: vedení školy, pedagog odpovědný za prevenci, třídní učitel. Rodiče budou informováni o závěrech a zjištěních školy a domluví se na dalších opatřeních. Škola volí taktní přístup, všechny informace jsou důvěrné. V případě zájmu rodičů nabídne škola rodičům agresora i oběti odbornou pomoc.

SPOLUPRÁCE SE SPECIALIZOVANÝMI INSTITUCEMI

1. Při předcházení případům šikany a při jejich řešení spolupracuje vedení školy s dalšími institucemi a orgány zejména:

- v resortu školství – s PPP, speciálně pedagogickými centry (v případě integrovaných dětí na běžných školách);
- v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie;
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou).

2. Při poskytování poradenských služeb, např. při intervenčních programech předem informujeme žáky, včetně jejich zákonných zástupců. Využíváme informovaný souhlas.

3. Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitelka školy oznámí tuto skutečnost Policii ČR.

4. Ředitelka školy oznámí orgánu sociálně-právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.

KONTAKTY

Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz

Poradna webu Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz

Internet poradna, www.internetporadna.cz

Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu, www.Horka-linka.cz

Poradna E-Bezpeci - poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na Internetu, www.napisnam.cz

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování.

1. Zákonný zástupce žáka je povinen omluvit nepřítomnost svého dítěte ve vyučování nejpozději do třetího dne třídnímu učiteli.
2. V případě častých absencí bude třídní učitel vyžadovat potvrzení lékaře.
3. V případě předem známé absence je žák povinen tuto skutečnost sdělit svému třídnímu učiteli.

POSTUP PŘI NEOMLUVENÉ ABSENCI

O neomluvené či zvýšené absenci informuje třídní učitel školního metodika prevence.

Neomluvenou absenci do součtu 5 hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce žáka pozván doporučeným dopisem. Třídní učitel projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem.

Seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce žáka zápis podepíše a obdrží kopii zápisu.

Při počtu neomluvených hodin do 10 svolá ředitel školy výchovnou komisi, které se účastní ředitelka školy, zákonný zástupce žáka, třídní učitel a pedagog odpovědný za prevenci. Pozvání zákonných zástupců žáka na jednání se provádí doporučeným dopisem. O průběhu jednání se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší.

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

Zpracováno podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zřízeních, č. j. 21291/2010 – 28.

POSTUP ŠKOLY PŘI VÝSKYTU NEBO UŽITÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK VE ŠKOLE

Prodej nebo podávání návykových látek osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno.

- Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání návykových látek v prostorách školy.

KONZUMACE ALKOHOLU VE ŠKOLE

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník sepíše o události stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol) a vyrozumí vedení školy.

6. V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.

8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

10. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

11. Za rizikové jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

12. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

NÁLEZ ALKOHOLU VE ŠKOLE

1. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

2. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy.
- d) O nálezů vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

POSTUP ŠKOLY PŘI VÝSKYTU A KONZUMACI TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ VE ŠKOLE

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

KONZUMACE TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ VE ŠKOLE

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek).
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce nebo jiných subjektů vyžadovat pomoc.

POSTUP ŠKOLY PŘI VÝSKYTU, UŽITÍ NEBO DISTRIBUCI NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek (dále jen NL), a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

1. Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání NL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž tyto sankce za porušení zákazu: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy. Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.

2. Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení NL a jedů podle § 283 až 287 trestního zákona a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

KONZUMACE NL VE ŠKOLE

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci NL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat. O události se sepíše stručný zápis s vyjádřením žáka.

3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem NL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
9. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval NL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy). Zákonný zástupce má právo se písemně vyjádřit k této skutečnosti a postupu školy.
10. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

11. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

12. Z konzumace NL ve škole je třeba vyvodit opatření stanovená školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. **Distribuce je trestným činem, užívání NL je porušením školního řádu.**

13. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za rizikové a protiprávní jednání.

DISTRIBUCE NL VE ŠKOLE

1. Distribuce NL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

2. Přechovávání NL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

3. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci NL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

4. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.

5. Pokud v rámci tohoto podezření zjistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

NÁLEZ NL VE ŠKOLE

A. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy spolu s písemným záznamem.
3. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
4. V případě časové překážky na straně Policie se doporučuje za přítomnosti dalšího pedagogického pracovníka vložit látku rukavicemi do obálky, napsat datum, čas a místo nálezů.

Obálku přelepit, opatřit razítkem školy, podpisem. Následně předat Policii.

B V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.

3. O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

4. O nálezu sepíše pracovníci školy stručný zápis s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena a s uvedením data, místa a času nálezů a jména žáka. Pokud žák odmítá zápis podepsat, uvede pracovník školy tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy.

5. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou NL u sebe, postupují takto:

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu, respektive provinění v případě nezletilých osob nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

2. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkontaktují s ní další postup a informují zákonného zástupce nezletilého žáka.

3. Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Vypracovala: Mgr. Kateřina Eliašová

